

Dylematy gigantów!

W jaki sposób polski tłumacz oddawać ma formę dramatów Szekspira?

Nie trzeba chyba, uzasadniać że prozie musi odpowiadać proza, rymowi rym, białemu wierszowi wiersz biały. Ale w jaki sposób naśladować różnorodność rytmiczną Szekspirowskiego wiersza, a równocześnie jak najbardziej zbliżyć się do tonu oryginału?

Władysław Tarnowski

Istnieją dwa przeciwstawne sobie rodzaje przekładów. Jeden wolny, poetycki, inspirowany talentem oryginalnego twórcy (przekłady Mickiewicza, Słowackiego, Norwida, w mniejszej mierze Kasprowicza). Drugi wierny, filologiczny, dążący do pełnego uchwycenia treści oryginału (np. przekłady literatury francuskiej Boya-Żeleńskiego).

Stanisław Helsztyński

Romeo i Julia

*„But, soft! what light through yonder window
breaks?”*

*It is the east, and Juliet is the sun.
Arise, fair sun and kill the envious moon”*

Tłumaczenie Adama Mickiewicza:

„Lecz stójmy, co to w oknie błysnęło
zarazem?”

To wschód słońca, a słońcem są Julii lica.
Wnijdź, o prześliczne słońce, na zgubę
księżycy!”

Tłumaczenie Józefa Paszkowskiego:

„Lecz cicho ! Co za blask strzelił tam z okna!
Ono jest wschodem, a Julia jest słońcem!
Światło wnijdź, cudne słońce, zgładź
zazdrosną lunę.”

Tłumaczenie Stanisława Barańczaka:

„Cicho! Cóż to za światło błysło w oknie ?
To brzask na wschodzie, a słońcem jest Julia!
Wzejdź, słońce, przyćmij chorobliwie
blady księżyc.”

Tłumaczenie Macieja Słomczyńskiego:

„Lecz cicho! Cóż to za jasność w tym oknie?
To świt się budzi, a Julia jest słońcem! -
Wstań, piękne słońce, zniszcz księżyc
zawistny.”

Hamlet

*„To be, or not to be: that is the question:
Whether 'tis nobler in the mind to suffer
The slings and arrows of outrageous
fortune,
Or to take arms against a sea of troubles,
And by opposing end them? [...]”*

Tłumaczenie: Maciej Słomczyński

„Być albo nie być; oto jest pytanie:
Czy szlachetniejszym jest znosić świadomie
Losu wściekle pociski i strzały,
Czy za broń porwać przeciw morzu zgryzot,
Aby odparte znikły? [...]”

Tłumaczenie: Józef Paszkowski

„Być albo nie być to wielkie pytanie.
Jest-li w istocie szlachetniejszą rzeczą
Znosić pociski zawistnego losu
Czy też stawiawszy czoło morzu nędzy,
Przez opór wybrnąć z niego? [...]”

Tłumaczenie: Witold Chwalewik

„Być albo nie być – bo w tym sedno sprawy,
Czy jest dostojniej z całą świadomością
Znosić pociski szydcerzej fortuny,
Czy z bronią w ręku w przeciwności morze
Uderzać, zniszczyć wrogów (i, gdy umrzeć,
To więcej już nie zasnąć?) [...]”

Cyprian Kamil Norwid
W WERONIE

1

Nad Kapuletich i Montekich domem,
Spłukane deszczem, poruszone gromem,
Łagodne oko błękitu.

2

Patrzy na gruzы nieprzyjaznych grodów,
Na rozwalone bramy do ogrodów,
I gwiazdę zrzuca ze szczytu.

3

Cyprysy mówią, że to dla Juliety,
Że dla Romea ta łąza znad planety
Spada - i groby przecieka.

4

A ludzie mówią, i mówią uczenie,
Że to nie łąza są, ale że kamienie,
I – że nikt na nie nie czeka!

Wiersz z roku 1843, wykorzystujący legendę o dwojgu kochankach włoskich uwiecznionych przez Szekspira w tragedii „Romeo i Julia”, prawdopodobnie należący zaś do „czarnej suity” lirycznej (1843-1844), napisanej po zerwaniu z Norwidem jego narzeczonej Kamili.

Jest to już trzecia wystawa, pokazująca żmudną pracę tłumaczy. W 2013 roku odbyła się wystawa: „Jacek Kaczmarski tańce ze związanymi nogami”, zaś w 2016 roku wystawa „Prawda” w ramach XIV Szkoły Radości (przekłady psalmów).

Wystawę przygotowało

Koło Przyjaciół Biblioteki:

Zuzanna Krzynówek, Aleksandra Kaczurba, Aleksandra Sawicka, Ola Sułkowska, Mateusz Godlewski (3A), Karolina Terenowska (2A), Paulina Masiarz (2L), Martyna Ruta (1A), Zuzanna Jargieło, Antonina Pelczarska, Hersylia Czernicka, Maria Harrison (B2), Iga Matejowska (A1), Ania Grabowska (A3), Klara Piotrowska, Maja Olszewska (C1), Maciej Gnatowski (2L)

* * *

Podziękowania dla Grona Pedagogicznego za inspiracje, w szczególności dla prof. Anny Lubienieckiej za pomoc w zorganizowaniu wystawy

**Sebastian Makara
Bogusław Mojkowski
Urszula Szambelan**

BIBLIOTEKA SZKOLNA
ŻMICHOWSKA

Koło Przyjaciół Biblioteki

**Jał tańczyć ze związanymi
nogami**

czyli sztuka przekładu

Szekspir

**Wystawa w ramach
XIX Dni Literatury
Grudzień 2016**